

Till
Arbetsmarknadsdepartementet
diarienummer A2023/01688

Svensk sjuksköterskeförening Dnr 12/16/24

Svensk sjuksköterskeförening är sjuksköterskornas professionsförening. Vi är en ideell förening som företräder professionens kunskapsområde omvårdnad. I över hundra år har vi tagit ansvar för och engagerat oss i omvårdnad – i forskning, etik, utbildning och kvalitet – för patientens, vårdens och hela samhällets bästa.

Remissvar - (SOU 2023:97) Ut ur utsatthet

Svensk sjuksköterskeförening tillsammans med sektionen Riksföreningen för skolsköterskor, härnäst gemensamt benämnt Svensk sjuksköterskeförening, tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

[Svensk sjuksköterskeförening](#) har tagit del av utredningen och väljer att svara utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv.

[Svensk sjuksköterskeförening](#) har följande synpunkter på utredningen.

[Svensk sjuksköterskeförening](#) kan inte nog påpeka hur viktigt det är att, i hela processen, verkligen ha barnkonventionen och barnets rätt att skyddas från alla former av våld i fullt fokus. Utredningens förslag har potential att minska det personliga lidandet för varje enskilt barn och samtidigt förbättra deras möjligheter att lämna sin utsatthet bakom sig och få en trygg och ordnad situation med goda förutsättningar framåt i livet.

Föreningen delar åsikten att elevhälsan är en viktig ingång för barns välbefinnande, och att de som arbetar inom elevhälsan behöver ha särskild kunskap om sexuell exploatering av barn. Det är av yttersta vikt att elevhälsopersonalen kan identifiera, förstå och bemöta utsatta barn på ett sätt som tar hänsyn till deras trauma, och att de kan hänvisa dem vidare till skydd, stöd och vård, antingen genom individuella program eller till mera specialiserad lågröskelverksamhet.

Föreningen instämmer i att det är av stor vikt att yrkesverksamma inom skolan har tydliga rutiner för att kunna öka möjligheten att upptäcka barn och unga som är utsatta för sexuell utsatthet. Det är nödvändigt att dessa yrkespersoner har den kunskap som krävs för att kunna identifiera tecken på sexuell exploatering samt förståelse för våldsutsatthet.

Föreningen ser positivt på användningen av screeningverktyget SEXIT som är ett medel för att kunna ställa relevanta frågor, ge ett bra bemötande och vidta lämpliga åtgärder. Spridningen av SEXIT för att möjliggöra användning på flera skolor är ett

initiativ vi stöder. Dessutom instämmer vi i vikten av att sådana frågor ställs vid flera tillfällen och på olika sätt för att ge den som är utsatt tillräckligt med tid och utrymme för att våga berätta.

Svensk sjuksköterskeförening ser positivt på att SBU tilldelas uppdraget att i samarbete med Socialstyrelsen kartlägga behovet och tillgången av metoder och arbetssätt för att screena för våld inom elevhälsan. Vidare stödjer vi initiativet att bedöma metodernas lämplighet och användbarhet.

Föreningen anser att frågor om våld ska finnas med i alla befintliga hälsoformulär som används på de regelbundna hälsobesöken inom elevhälsans medicinska insats, EMI. Det är av avgörande betydelse att dessa formulär utformas på ett känsligt och respektfullt sätt för att säkerställa att barn och unga känner sig trygga att dela eventuella erfarenheter av våld.

Föreningen stödjer även förslaget om det tilldelade uppdraget till Skolverket att utreda och presentera förslag på hur en satsning för att öka barns kunskaper om våld kan genomföras inom förskolan och samtliga skolformer. Det är av yttersta vikt att relevanta styrdokument ses över för att säkerställa hur arbetet för att upptäcka våld ska bedrivas inom ramen för skolans övergripande elevhälsoarbete.

Föreningen stöder utredningens förslag om att den som är utsatt och behöver hjälp ska kunna nå fram till tillgängligt stöd på ett självständigt sätt. Det är av avgörande betydelse att det finns lättillgänglig, sammanhållen och heltäckande information tillgänglig för alla som söker vägledning angående råd, stöd och vård för dem som utsatts för sexuell exploatering och/eller människohandel för sexuella ändamål. Vi betonar särskilt vikten av att sådan information görs tillgänglig för unga oavsett ålder och könsidentitet, samt att den erbjuds på flera språk och även är anpassad för barn och unga med funktionsnedsättningar.

Föreningen välkomnar förslaget att Barnombudsmannen bör tilldelas uppdraget att samla in barns och ungas åsikter och erfarenheter, och utifrån resultatet ta fram förslag på utformning av lättillgänglig information och tydliga kontaktvägar som kan utgöra stöd och hjälp för barn och unga. Vi noterar även att detta uppdrag kan integreras med det pågående arbetet som bland annat Socialstyrelsen och SBU har med att utveckla ett nationellt hälsoprogram för barn och unga. En sådan koppling kan skapa synergier och säkerställa en sammanhängande och effektiv strategi för att främja barns och ungas välbefinnande.

Stockholm 2024-05-

Oili Dahl
Ordförande
Svensk sjuksköterskeförening

Inger Torpenberg
Sakkunnig
Svensk sjuksköterskeförening

Mia Göransdotter Hammar
Ordförande
Riksföreningen för skolsköterskor

Åsa Råhlén
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor

Carina Strömqvist
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor